

LAURE MEYER, "ZWART AFRIKA. BEELDEN, MASKERS, SIERADEN"

Atrium/Terrail, 1992, 224 pag. + 200 afb. (vertaling uit het Frans, 1991).

Dit schitterend geïllustreerd boek is niet het zoveelste 'coffee-table-book' maar een goede inleiding tot de Afrikaanse kunst.

Laure Meyer verhaalt de totstandkoming van deze kunst bij meer dan zestig verschillende etnische groepen op een originele manier. De opsplitsing van het boek in een aantal grote thematische hoofdstukken is overzichtelijk en de illustraties die de tekst schragen zijn ronduit schitterend. Een van de verdiensten van **Meyer** is dat ze de kunstuitingen thematisch behandelt waarbij de juiste balans gevonden werd tussen kunstbeschouwing en etnografie. Deze benadering wijkt af van de traditionele methode waarbij de kunst van verschillende etnische groepen volgens de bekende geografische en culturele indeling de revue passeert. Het bezwaar is misschien dat de leek zou kunnen denken dat er een bepaalde affiniteit is tussen de volken die vaak duizenden kilometers van elkaar verwijderd wonen.

De kunst van Afrika is de drager van de oer-mythes en van het levensbeginsel en moet derhalve tot de religieuze kunst gerekend worden met vertakkingen op het terrein van de moraal, de ethica en de maatschappij. Maskers, beelden, ivoor, goud, reliëkhouders, aardewerk, brons, wapens, enz. zijn niet gemaakt om te behagen maar hebben op de eerste plaats een religieuze-sacrale functie die verband houdt met de cultus van de voorouders, de vruchtbaarheid en de politiek.

Een paar opmerkingen :

- p. 60: "kaaimannen" (caiman palpebrisus) leven enkel in Zuid-Amerika; krokodillen (crocodilus niloticus en -cataphractus) daarentegen leven in Afrika;
- p. 158: de term "Bantoe-staatjes" slaat nergens op aangezien bantoe een taalkundig begrip is;
- persoonlijk heb ik het wat moeilijk met de onduidelijke gehanteerde termen zoals "stamhoofden" (als men weet dat vele etnische groepen acephaal waren

en geen hoofden kenden, behalve in gecentraliseerde staten) en "geheime genootschappen" die vaak niet anders zijn dan gesloten genootschappen.

Achteraan het werk vindt de lezer een beknopte bibliografie en een overzichtelijke kaart van de besproken etnieën. Toch een aanrader voor de geïnteresseerde leek die kennis wil maken met een boeiend continent dat méér te bieden heeft dan corruptie, oorlog, ziekte en honger.

Bespreking door:

Patrick WYMEERSCH